

Begäran om rättelse av sakfel

STST 22.01.2024 § 31
565/10.02.02/2022

Beredning

Förvaltningsdirektör Elina Amnell-Holzhäuser

Till stadsstyrelsen har riktats en skrivelse där det begärs att beslut som fattats i ärenden som gäller planen för Valkom ska rättas i enlighet med 50 § i förvaltningslagen på den grund att beslutsfattandet enligt den som framställt begäran stridit mot stadens förvaltningsstadga.

Skrivelsen finns i sin helhet som bifogat material.

50 § i förvaltningslagen: En myndighet kan undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt, om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. I situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. I fall som avses i 1 mom. 4 punkten får fel rättas endast till partens fördel.

52 §: En myndighet behandlar ett rättelseärende på eget initiativ eller på en parts yrkande. Initiativet skall tas eller yrkandet på rättelse av ett fel framställas inom fem år från det att beslutet fattades. För att ett sakfel skall kunna rättas krävs det att ärendet behandlas på nytt och att det ges ett nytt beslut i ärendet. Ett skrivfel rättas genom att den expedition som innehåller felet ersätts med en rättad. Innan ett skrivfel rättas skall en part ges tillfälle att bli hörd, om det inte är onödigt. Angående rättelse av ett sak- eller skrivfel skall anteckning göras i det ursprungliga beslutets liggarexemplar eller i myndighetens informationssystem. En part skall ges en rättad eller ny expedition utan avgift.

Rättelseförfarandet i förvaltningslagen inleds enligt 52 § och förarbetet för lagen antingen på myndighetens initiativ eller på en parts begäran. Ett rättelseärende kan inte väckas på andras initiativ, men myndigheten har möjlighet att inleda ett rättelseförfarande på anmälan från en utomstående. I sådana situationer tolkas det ändå att ärendet blivit anhängigt på myndighetens initiativ.

Enligt 11 § i förvaltningslagen är en part i ett förvaltningsärende den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller. En part är således till exempel den som genom ett beslut har beviljats någon rättighet eller förmån eller ålagts någon skyldighet eller begränsning eller något förbud. En part är också den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet men som inte uttryckligen är föremål för beslutet.

Enligt skrivelsen grundar sig initiators ställning på medlemskap i kommunen, vilket i skrivelsen tolkas som partsställning i ärendet. Även om kommunmedlemmar utöver parter till exempel har rätt att söka ändring i ärenden som gäller planläggning är kommunmedlemmar inte parter i planlägningsärenden på det sätt som avses i förvaltningslagen enkom på basis av kommunmedlemskapet.

Initiatoren till skrivelsen kan på basis av bestämmelserna i förvaltningslagen tolkas vara något annat än part.

På myndighetsinitiativ konstateras dock följande svar punkt för punkt på de frågor som framförs i skrivelsen:

Fråga 1

I skrivelsen påstår man att stadsdirektören inte har iakttagit bestämmelserna i § 44 i förvaltningsstadgan då han 7.6.2023 tog över näringslivs- och infrastrukturnämndens beslut av 25.5.2023, § 90, och att stadsstyrelsen således inte heller hade rätt att fatta beslut 26.6.2023, § 198, om att ändra ifrågavarande nämnds ifrågavarande beslut.

I 44 § i förvaltningsstadgan, som skrivelsen hänvisar till, föreskrivs om att stadens myndigheter och tjänsteinnehavare ska meddela stadsstyrelsen eller nämnden om beslut som kan övertas. Enligt 1 mom. i denna paragraf ska stadens myndighet och tjänsteinnehavare meddela stadsstyrelsen och nämnden om de beslut som myndigheten fattat och som kan övertas, utom när det gäller sådana ärenden eller ärendegrupper där stadsstyrelsen eller nämnden har beslutat att inte utnyttja sin övertagningsrätt. Meddelandet ska ges inom fyra dagar från det att protokollet justerades. Om protokollet inte justeras, räknas fristen från det att protokollet undertecknades. Meddelandet ska ges elektroniskt till stadsstyrelsens och nämndens ordförande och föredragande. Personalbeslut såsom semestrar och dylika tjänst- eller arbetsledigheter behöver inte meddelas stadsstyrelsen eller nämnder. Beslut i ärenden som inte behöver meddelas kan utan hinder av övertagningsrätten verkställas, om det inte i enskilda fall har meddelats att ärendet kommer att tas upp till behandling i stadsstyrelsen eller nämnden.

Ovannämnda bestämmelser handlar om att beslut som kan övertas ska meddelas till den myndighet som har rätt att ta över ärendet inom den nämnda tidsfristen på 4 dagar. Detta gör det möjligt för myndigheten att överväga om den ska utöva sin övertagningsrätt eller inte. Beslutet om att övertagningsrätt utövas ska fattas inom tidsfristen för omprövningsbegäran. Beslutet ska meddelas elektroniskt till ordföranden och föredraganden för den myndighet som har rätt att ta över behandlingen av ärendet. Detta innebär att då en nämnd, såsom näringslivs- och infrastrukturnämnden, fattar ett beslut ska beslutsprotokollet enligt förvaltningsstadgan tillställas stadsstyrelsen för kännedom inom den ovannämnda tiden. Meddelandet ska skickas elektroniskt till stadsdirektören, som är föredragande i stadsstyrelsen, och till stadsstyrelsens ordförande. Näringslivs- och infrastrukturnämndens beslutsprotokoll (25.5.2023, § 90) justerades 1.6.2023, efter vilket det tillställdes stadsdirektören och kansliet för kännedom.

92 § i kommunallagen gäller bland annat möjligheterna för stadsdirektören att utöva övertagningsrätt. Enligt den kan en kommundirektör ta upp till behandling i kommunstyrelsen ett ärende som med stöd av kommunallagen har delegerats till en underlydande myndighet eller en sektion i kommunstyrelsen och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut.

Övertagningsrätten ska utövas inom den tid inom vilken begäran om omprövning ska framställas, med andra ord ska beslutet om att övertagningsrätten utövas fattas inom 14 dagar från beslutsfattandet. Beslutet anses uppkomma när protokollet justeras.

Stadsdirektören har fattat beslut om att utöva sin övertagningsrätt 7.6.2023, så till denna del har det inte skett ett fel i förfarandet för utövande av övertagningsrätt.

Fråga 2

I skrivelsen påstår man att stadsstyrelsen inte hade haft rätt att fatta sitt beslut av 26.6.2023, § 198, på grund av att stadsstyrelsen på sitt sammanträde 5.6.2023, § 175, beslutat att inte utöva sin övertagningsrätt angående de beslutsprotokoll i vilka näringslivs- och infrastrukturnämndens beslut av 25.5.2023, § 90, ingår.

Stadsstyrelsen antecknade 5.6.2023, § 175, beslutsförteckningarna för kännedom och beslutade meddela nämnderna och sektionerna att den inte kommer att utöva sin rätt enligt 92 § i kommunallagen att ta ärendena till behandling. Näringslivs- och infrastrukturnämndens beslutsförteckning över sammanträdet 25.5.2023 ingick i de beslutsförteckningar som behandlades i paragraf 175. Stadsdirektören har däremot 7.6.2023 beslutat att utöva sin övertagningsrätt i fråga om näringslivs- och infrastrukturnämndens beslut. Då stadsdirektören utövar sin övertagningsrätt överförs ärendet med stöd av 92 § i kommunallagen till behandling i stadsstyrelsen. Stadsstyrelsen har efter att stadsdirektören meddelat sig ta upp ärendet till behandling i stadsstyrelsen fattat ett sådant beslut i ärendet där det beslut som näringslivs- och infrastrukturnämnden fattade 25.5.2023 ändrats till vissa delar. I ärendet måste avgöras vilken betydelse det ska tillmätas att stadsstyrelsen 5.6.2023, § 175, antecknat beslutet i fråga (25.5.2023, § 90) för kännedom och beslutat meddela att den inte tar över behandlingen av ärendet. Då stadsdirektören utövat sin rätt enligt 92 § i kommunallagen, övergår ärendet med stöd av kommunallagen till behandling i stadsstyrelsen. Då den myndighet som har övertagningsrätt behandlar ärendet kan den lägre myndighetens beslut upphävas, ändras, vidmakthållas eller till exempel återremitteras för beredning. Det kan inte bedömas ha funnits något rättsligt hinder för stadsstyrelsen att fatta ett nytt beslut i ärendet. I ärendet bör man särskilt beakta att det varit fråga om ett beredningsbeslut (framläggning av en plan).

På de grunder som anges ovan ska det inte anses ha skett ett sådant fel i förfarandet för utövande av övertagningsrätt eller i stadsstyrelsens beslutsfattande med stöd av vilket det finns anledning att rätta till stadsstyrelsens beslut genom ett förfarande för rättelse av sakfel enligt förvaltningslagen.

Dessutom konstateras följande:

I skrivelsen påstås det att ett förfarande för rättelse av sakfel är det enda tillgängliga förfarandet för att ändra de fel som påstås ha skett, eftersom inga anvisningar för hur man begär omprövning hade fogats till stadsstyrelsens beslut av 26.6.2023, § 198. I fråga om detta konstateras att det inte fogades någon anvisning om hur man begär omprövning eller besväransvisning till stadsstyrelsens ifrågavarande beslut eftersom beslutet endast gällde beredning av ett planärende (kommunallagen § 136) och inte var ett slutligt beslut i planärendet. Beredningsbeslutet kommer att avgöras slutligt senare, så i detta skede finns det inte behov av rättsskydd. Det faktiska avgörandet i saken (beslutet om att godkänna planen) kan i sinom tid överklagas, och besvärgrunderna kan hänföra sig till alla skeden i behandlingen av ärendet.

Bifogat material

Anmälan om sakfel, 13.11.2023

Bilaga nr 7:
Kari Hagfors avvikande mening

Föredragning	Stadsdirektör Jan D. Oker-Blom
Förslag	Stadsstyrelsen beslutar konstatera att det inte finns grunder för att rätta stadsstyrelsens beslut 26.6.2023, § 198.
Behandling	<p>Ekonomidirektör Fredrik Böhme anmälde jäv (grund: samfundsjäv) och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid ärendet behandlades.</p> <p>Ledamot Markus Sjöholm anmälde jäv (grund: samfundsjäv) och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid ärendet behandlades.</p> <p>Ledamot Petri Hakasaari anmälde jäv (grund: samfundsjäv) och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid ärendet behandlades.</p> <p>Stadsfullmäktiges första viceordförande Jari Kekkonen anmälde jäv (grund: samfundsjäv) och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid ärendet behandlades.</p> <p>Stadsstyrelsens ordförande Arja Isotalo anmälde jäv (grund: samfundsjäv) och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid ärendet behandlades.</p> <p>Stadsstyrelsens första viceordförande Tom Liljestrand var ordförande vid behandlingen av ärendet.</p> <p>Ledamot Kari Hagfors föreslog att stadsstyrelsen beslutar konstatera att det i kravet om rättelsen av sakfelet har givits giltiga grunder för att korrigera sakfelet till stadsstyrelsens beslut 26.6.2023, § 198.</p> <p>Ledamot Kari Hagfors motförslag fick inte understöd.</p> <p>Medlem Kari Hagfors lämnade avvikande mening till protokollet.</p>
Beslut	<p>Beslut enligt förslaget.</p> <p>Paus klockan 19.52-20.02.</p>